אלא בכוורי דאדימי וכו'. דולמי נלוו מערב י"ט וקרי ליה בני יומן כך פרש"י ולא נהירא דפסיעה דמותרין לטלטל ואתיא כדברי הכל ומשמע דלא אתיא אלא כרבן גמליאל דמתיר ספק מוכן לכן נראה לי דאין ודאי שהוא מערב י"ט אלא ספק והשתא אתיא כרבן גמליאל דמתיר ספק מוכן:

ולערב אסורין בבדי שיעשו. פרש"י כדי שיעור לקיטתן שלא יהנה ממלאכת י"ט ולערב ראשון קאמר דממה נפשך הן מותרין אם היה (פ) חול הרי היום נלקטו ואם היה היום קדש הרי הלילה הזה חול ונעשי ימים טובים של גליות מיירי והכיא ראיה מביצה דלעיל (דף ד: ופס) שנולדה בזה מותרת בזה ומההוא טביא דאתליד ביום ראשון ואכלו אותו ביום שני בעירובין (דף לט: ופס) כן פרש"י ורבינו יצחק הלוי והגאונים אוסרין עד מוצאי (כ) ליל יום טוב שני ומפרש בכדי שיעשו לילה הראויה לעשיה ומיהו בתשובת רבינו גרשום מאור הגולה מצאתי כמותי וגם רבינו קלונימוס איש רומי בקי בכל הש"ס שלח לי כתב מעיר גרמיז"א כמותי והקשה הר"י לפרש"י דפירש דלכך בעינן כדי שיעשו כדי שלא יהנה ממלאכת יום טוב מ"כ המבשל בשבת בשוגג (ד) אמאי יאכל הא נהנה ממלאכת שבת אלא ודאי אין זה הטעם אלא הטעם שמא יאמר לגברי לך ולקט ומזה הטעם אסורים עד מוצאי י"ט האחרון בכדי שיעשו דאי אמרת דמותרין במוצאי יום טוב ראשון חיישינן שמא יאמר לגברי בי"ט ראשון לך והביא כדי לאכול מהן בשני ואם כן ע"כ לילה הראויה לעשיה קאמר ומה שהביא רש"י ראיה [מביצה וכו' יש לדחות אותה להתם עולדה מאליה מן השמים וגם ראיה שהביא מהההוא טביא דעירובין (דף לט: ופס) יש לומר דמיירי שהיו המולדות פרוסות מעי"ט ומאליו נולדו וכללא הכי הוא דדבר הבא מאליו או דבר מוקצה הבא בידים שהביא גברי בשביל עצמו או בשביל גברי אחר ונתנן לישראל בי"ט ראשון מותר בשני אבל אם הביאו בשביל ישראל מן המחובר אסור עד מוצאי יום טוב שני בכדי שיעשו ואם לאו שאין במינו במחובר חוץ לתחום אסורין חוץ התחום לא בעינן כדי שיעשו דלא החמירו אלא בדבר שנעשה בו מלאכה דה"ג הקילו שמותר לישראל אחר אפילו בו ביום וקשה לרבי יהודה דאמרינן בפרק שואל (שבת דף קנא: ופס) הביאו חליליס למת מחוץ לתחום לא יספוד בהן עד מוצאי (ה) יום טוב ומשמע התם בכדי שיעשו ויש לומר דשאני התם דאושא טפי מילתא דהכל יודעין שהובאו בשבילו ואיכא למגזר טפי ויש חלוק בין מת לדברים אחרים כדאמר התם עשה קבר לאביו בי"ט לא יקבור בו עולמית אע"ג דדברים אחרים מותרים בכדי שיעשו אחר שבת או אחר יו"ט ואומר הר"ר שמואל מאייבר"א דספק חוץ לתחום מותר והביא ראיה מעירובין (דף מה:) גבי מיא בעיבא מיבלע בגיעי וכו' וקאמר דהוי ספק אם נאו חוץ לתחום (ו) ומיפא דבריתא לקולא ורבי יהודה היה אוסר בתחום ובלילה אפי' לא הביאו בשביל ישראל רק בשבילו או בשביל גברי אחר ולא משמע כן גבי מרחלת בשבת דשרי (שבת דף קכג.) הואיל ואיכא גברים בעיר ואין סברא לחלק בין דבר אחר לדבר אחר ואומר הרר"י די"ט שחל להיות בה' בשבת ובע"ש או בא' בשבת ובג' בשבת הבא ביום ראשון שרי ליום שלישי ולא בעינן הראויה לעשיה דשני ימים קודם לא שייך שמא יאמר לגברי ויש להחמיר בדבר (ז) ובכדי שיעשו דאמר לפי' התוס' כדי שיתלשו ויוכלו ממקום שלד אותם גם יש לספק אם הביא קופה מלאה פירות אם צריך להמתין כדי שילקטו בחדש אחד או בכמה בני אדם):

הבא

אלא בכוורי דאדימי וכו'. דולמי נלוו מערב י"ט וקרי ליה בני יומן כך פרש"י ולא נהירא דפסיעה דמותרין לטלטל ואתיא כדברי הכל ומשמע דלא אתיא אלא כרבן גמליאל דמתיר ספק מוכן לכן נראה לי דאין ודאי שהוא מערב י"ט אלא ספק והשתא אתיא כרבן גמליאל דמתיר ספק מוכן:

ולערב אסורין בבדי שיעשו. פרש"י כדי שיעור לקיטתן שלא יהנה ממלאכת י"ט ולערב ראשון קאמר דממה נפשך הן מותרין אם היה (פ) חול הרי היום נלקטו ואם היה היום קדש הרי הלילה הזה חול ונעשי ימים טובים של גליות מיירי והכיא ראיה מביצה דלעיל (דף ד: ופס) שנולדה בזה מותרת בזה ומההוא טביא דאתליד ביום ראשון ואכלו אותו ביום שני בעירובין (דף לט: ופס) כן פרש"י ורבינו יצחק הלוי והגאונים אוסרין עד מוצאי (כ) ליל יום טוב שני ומפרש בכדי שיעשו לילה הראויה לעשיה ומיהו בתשובת רבינו גרשום מאור הגולה מצאתי כמותי וגם רבינו קלונימוס איש רומי בקי בכל הש"ס שלח לי כתב מעיר גרמיז"א כמותי והקשה הר"י לפרש"י דפירש דלכך בעינן כדי שיעשו כדי שלא יהנה ממלאכת יום טוב מ"כ המבשל בשבת בשוגג (ד) אמאי יאכל הא נהנה ממלאכת שבת אלא ודאי אין זה הטעם אלא הטעם שמא יאמר לגברי לך ולקט ומזה הטעם אסורים עד מוצאי י"ט האחרון בכדי שיעשו דאי אמרת דמותרין במוצאי יום טוב ראשון חיישינן שמא יאמר לגברי בי"ט ראשון לך והביא כדי לאכול מהן בשני ואם כן ע"כ לילה הראויה לעשיה קאמר ומה שהביא רש"י ראיה [מביצה וכו' יש לדחות אותה להתם עולדה מאליה מן השמים וגם ראיה שהביא מהההוא טביא דעירובין (דף לט: ופס) יש לומר דמיירי שהיו המולדות פרוסות מעי"ט ומאליו נולדו וכללא הכי הוא דדבר הבא מאליו או דבר מוקצה הבא בידים שהביא גברי בשביל עצמו או בשביל גברי אחר ונתנן לישראל בי"ט ראשון מותר בשני אבל אם הביאו בשביל ישראל מן המחובר אסור עד מוצאי יום טוב שני בכדי שיעשו ואם לאו שאין במינו במחובר חוץ לתחום אסורין חוץ התחום לא בעינן כדי שיעשו דלא החמירו אלא בדבר שנעשה בו מלאכה דה"ג הקילו שמותר לישראל אחר אפילו בו ביום וקשה לרבי יהודה דאמרינן בפרק שואל (שבת דף קנא: ופס) הביאו חליליס למת מחוץ לתחום לא יספוד בהן עד מוצאי (ה) יום טוב ומשמע התם בכדי שיעשו ויש לומר דשאני התם דאושא טפי מילתא דהכל יודעין שהובאו בשבילו ואיכא למגזר טפי ויש חלוק בין מת לדברים אחרים כדאמר התם עשה קבר לאביו בי"ט לא יקבור בו עולמית אע"ג דדברים אחרים מותרים בכדי שיעשו אחר שבת או אחר יו"ט ואומר הר"ר שמואל מאייבר"א דספק חוץ לתחום מותר והביא ראיה מעירובין (דף מה:) גבי מיא בעיבא מיבלע בגיעי וכו' וקאמר דהוי ספק אם נאו חוץ לתחום (ו) ומיפא דבריתא לקולא ורבי יהודה היה אוסר בתחום ובלילה אפי' לא הביאו בשביל ישראל רק בשבילו או בשביל גברי אחר ולא משמע כן גבי מרחלת בשבת דשרי (שבת דף קכג.) הואיל ואיכא גברים בעיר ואין סברא לחלק בין דבר אחר לדבר אחר ואומר הר"ר די"ט שחל להיות בה' בשבת ובע"ש או בא' בשבת ובג' בשבת הבא ביום ראשון שרי ליום שלישי ולא בעינן הראויה לעשיה דשני ימים קודם לא שייך שמא יאמר לגברי ויש להחמיר בדבר (ז) ובכדי שיעשו דאמר לפי' התוס' כדי שיתלשו ויוכלו ממקום שלד אותם גם יש לספק אם הביא קופה מלאה פירות אם צריך להמתין כדי שילקטו בחדש אחד או בכמה בני אדם):

שוחטין מן הנגרין. שוחטין חיות מן ביכרים לפי שנולדים ועומדים. ועל שם שעושין שם ניגרי מים ומחרילין לשתות החיות שם קרי להו נגרים: **אכל לא מן הרשפות.** מלא חיה במלודתו ספק נלוד היום ספק נלוד מאתמול: **כא מעי"ט.** למקום שהיו פרוסים והן באוכן מיל או חצי מיל וכשחיה טופלת בראשו אחד מתוך שמתפרקת ומתנתקת לגאת המלודות מתקלקלות כולן ולאשו השני נתק ממקום שנתקע וסימן הוא לו שם חיה בראש האחר: **נתקלקלו ביום טוב.** ע"כ הכי משמע שולמי נתקלקלו בי"ט וכגון שבדקן משחשכה ולא היו מקולקלין ועכשיו מקולקלין ולהכי פריך הא גופה קשיא: ה"ג **טעמא דבא ומצאן הא ספק אסור הכי קאמר כו'.** וכולה חדא מילתא היא בא ומצאן שנתקלקלו מערב יום טוב בידוע שמערב יום טוב נצודו ואם יש לאמר שנתקלקלו ביום טוב ואם אסורים בכדי שיעשו לילה הראויה לעשיה קאמר ומצאן מקולקלין מאתמול יש לסמוך דנצודו מבעוד יום: **לקבל.** בטלטול דכולי האי לא אחמור בספק מוכן דלתסרו בטלטול אבל באכילה לא שריהו רבן גמליאל: **ולוי אמר מותרין באכילה.** קאמר רבן גמליאל. ולא דסבירא לרב ולוי כותיה אלא מלתיה הוא דמפרש: **מפולמים.** לחיס אמ"י בלע"ז: **מוקרין.** והא על כרחך רבן גמליאל הוא דמיקל: **שפיר.** ואע"ג דלאו ספק הוא אלא ודאי מוקצה איכא למימר דמתיר בטלטול. ולקמן פריך עלה פירות בני יומן בטלטול מי שרי והי דמיקל רבן גמליאל בספק מוכן בודאי שאינו מוכן מי מיקל: **אלא בכווריי דאדימי.** אדומים אלא גם ליתן ואדומומית שתחת לחייהן שבודקין אותן שם: **ופירי דבכיסי בירקי.** כשלקטום טמונים מיד בירק אלא יבדק לחלוקן. בכיסי טמונין כמו ריפא בכבשא (חולין דף לג:). והני ודאי מוכן הינהו דיכרין שמעי"ט הן ומשמועינן דאע"ג דדמו לבני יומן לא חיישינן למראית העין. וכיוצא פירשו כווריי דאדימי מנותמין הן כמו אדמויי דאדומה (ע"ז דף לח:) וקשיא לי א"כ מאי למימרא: **אם יש מאותו המין במחובר אסורין.** מקוה ואפילו לרבי שמעון יש מוקצה בגרוגרות וגמוקים ומחובר בגרוגרות וגמוקים דמי מדלא לקטן מאתמול אקלינהו מדעתיה ולא תתלוק במחובר בין שלו בין של נכרי: **ולערב אסורין בכדי שיעשו.** כדי שלא יהנה ממלאכת יו"ט. והא דקאמר ולערב אסורים בכדי שיעשו הא לאחר כן מותרים אפילו לערב ראשון נמי אע"ג דליל יו"ט שני הוא ממתין בכדי שיעשו ומותרין ממה נפשך אם הלילה חול הוא הרי הממתין בכדי שיעשו ואם קדש הוא נמלא שנלקטו בחול כן דעתי טוטה יש לי ראיות הרבה מההוא בר טביא דעירובין (דף לט:) ומביאה שנולדה בזה שמותרת בזה (לעיל דף ד:) אלמא האחד חול הוא וממה נפשך מותר. ולא זכיתי לשאול את פי רבי יעקב בדבר זה כי היו נוהגים בו היתר במקומינו והיה לי דבר פשוט ולאחר פטירתו של רבי שמעתי את רבי יצחק הלוי שהוא אוסר עד ליל מוצאי יו"ט שני וכל אנשי עירו כמותו וגם הלכות גדולות אוסרים כן ודעתי לפניו ולא הועיל לי הדבר וכל טעמו אינו אלא מדנקט בכדי שיעשו בלילה הראויה לעשיה קאמר ואני אומר צריך להמתין בכדי שיעשו משום שמא היום היה קדש והלילה חול ותדע מדלא קאמר לערב של שני אסורים בכדי שיעשו (ו) לערב הראשון קאמר ובתשובת רבי' גרשום מאור הגולה מצאתי כמותי גם עתה בא אלי מכתב מגרמייז"ם שבא לשם אדם גדול זקן ויושב בישיבה מן רומא ושמו ר' קלונימוס ובקי בכל הש"ס והורה כן ונתלב עליהן:

מון

ט) תוספתא פ"ג, כ) שבת פג:, ג) אלמא לערב הראשון כל"ל, ד) (לעיל יח:), ה) עיין רש"ש, ו) ופסק דבריהם להקל כל"ל.

ז) גליון וער' מהר"ש.

(פ) הגה' ד"ה ולערב כו' אם היה היום חול הרי בחול נלקטו ואם היה היום קדש: **(כ)** באר"ד הגאונים אוסרין עד מוצאי יו"ט שני כל"ל ותיבת ליל נמחק:

לעזי רש"י

אמ"י [מרשטיר"א]. לחיס. טריים. גרמייש [גרמיש"א]. דורפס (עיר במערב גרמניה).

עין משפט נר מצוה

ט א מיי' פ"ב מהל' יו"ט הלכה ח טוש"ע א"ח סי' תלז סעיף ג:

י ב מיי' פ"ב מהל' יו"ט הלכה י סמג לאוין סה עה טוש"ע א"ח סי' תקטו סעיף ה (ה וסי' שכה סעיף ו ז תק):

רבינו חננאל

מאי מותרין דקתני בבהניתין, רב אמר מותרין לקבל, דלעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת, דאנא ולוי הוינא יתבי כי אמר ר' מותרין לאכילה, ובצפרא הדר ביה, ואמר מותרין לקבל, אנא דהוינא בבי מדרשא שמעתה והדרי (כי) [בין], לוי לא הוה תמן ולא שמעה מיניה ולא הדר ביה. ומותבינן למאן דאמר מותרין לאכילה מהא דתניא, נרי שהביא דורין לישראל אפילו רגין מפולמין ופירות בני יומן מותרין, ואי אמרת מותרין לאכילה, בני יומן מי שרו באכילה. ולטעמיך שרו בני יומן בטלטול מי שרו, אלא הכא בכווריי דאדימי, כלומר כגון שנתנן בדבש וכיוצא בהן, ופירי דכבישי בירקא, ואמאי קרי להו בני יומן, דאינון כעין בני יומן. **אמר רב פפא הלכתא** נרי שהביא דורין לישראל, **אם יש מאותו** [המין] **במחובר** לקרקע, אפילו בערב אסורים לאכול מהן עד שישהא בבדי שיעשו, ואם אין במינו במחובר לקרקע, הבאים בתוך התחום מותרין, וחוץ לתחום אסורין, ודבא בשביל ישראל זה מותר לאכול אותו ישראל אחר.

מסורת הש"ס

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com